

Evaluatie fusie DNB en PVK

1. DOELSTELLINGEN VAN DE FUSIE

Voorafgaand aan de fusie zijn de volgende doelstellingen geformuleerd (kamerstukken II 2003/04, 29 411, nr. 3):

1.1 Vergroten effectiviteit

“De toezichthouders verwachten dat het samenvoegen van kennis en expertise tot betere resultaten zal leiden. Bij het aantrekken en behouden van (schaarse) en specialistische expertise, noodzakelijk voor het op niveau houden van het toezicht, biedt een gefuseerde entiteit meer mogelijkheden omdat er ruimere loopbaanperspectieven geboden kunnen worden. Tot slot kan worden gewezen op de internationale overlegstructuren. Na de fusie zal de kwaliteit van de Nederlandse inbreng en de invloed van DNB in internationale context kunnen worden versterkt. “

1.2 Vergroten efficiëntie

“Door de fusie van DNB en PVK kan worden bereikt dat de kosten van het toezicht zo beperkt mogelijk blijven. Overlap (dubbelwerk) bij het prudentiële toezicht kan worden vermeden. Bij efficiëntievoordelen op basis van de bundeling van prudentieel toezicht kan worden gedacht aan de volgende voordelen voor onder toezicht staande instellingen:

- één aanspreekpunt voor instellingen die nu nog met beide toezichthouders te maken hebben;*
- slechts één prudentiële toezichthouder komt “langs” bij de instellingen;*
- een efficiëntere totstandkoming van onderzoek en publicaties en toezichtbeleid;*
- een beperking van de rapportagelast¹;*
- een eenmalige toetsing van bestuurders, commissarissen en sleutelfunctionarissen in plaats van dubbele toetsing.*

Bovendien kan met de fusie door samenvoeging van gelijksoortige werkprocessen en door het gezamenlijk gebruik maken van centrale ondersteunende diensten en systemen, een grotere efficiëntie worden bereikt bij de interne bedrijfsvoering. De toezichthouders zien de efficiëntievoordelen bij hun ondersteunende diensten in de vorm van:

- een gemeenschappelijk begrotingsproces, een gemeenschappelijk proces rond jaarverslaglegging, één leidinggevend orgaan en één Raad van Commissarissen;*
- samenvoeging van afdelingen als personeel & organisatie, communicatie, automatisering, financiële verslaggeving, planning & control en de accountantsdienst.*

DNB en PVK houden rekening met een structurele besparing als gevolg van efficiëntievoordelen van tenminste EUR 5 miljoen.“

¹ In de Memorie van Toelichting is ter illustratie een uitgebreide berekening opgenomen van de te verwachten daling van de administratieve lasten voor het bedrijfsleven (in het bijzonder de financiële conglomeraten) van ongeveer EUR 1,2 miljoen.

1.3 Verstevigen van de greep op de financiële stabiliteit

“Het optreden als één organisatie bevordert de kwaliteit van het toezichtstelsel en daarmee de kwaliteit van het prudentiële toezicht. In één organisatie is het makkelijker om de informatie over marktontwikkelingen in de verschillende sectoren te combineren en een compleet beeld te vormen van de financiële markt als geheel. Verder is het zo dat de gefuseerde entiteit beter inzicht zal hebben in de soliditeit van de individuele conglomeraten. Hierdoor kunnen eventuele risico's voor het gehele financiële stelsel eerder worden gesignaleerd. Voorts kan de rol van de centrale bank als systeemtoezichthouder ook bijdragen aan beter prudentieel toezicht op de financiële marktsector.”

2. RESULTATEN VAN DE FUSIE

Dit hoofdstuk behandelt de resultaten van de fusie conform de structuur van hoofdstuk 1.

2.1 Vergroten effectiviteit

DNB heeft ervaren dat de fusie zowel de effectiviteit van het toezicht als ook de effectiviteit van de organisatie heeft bevorderd.

Verhoogde effectiviteit toezicht

De fusie van DNB en PVK heeft het **toezicht op financiële conglomeraten verbeterd** door het toezicht op instellingsniveau te organiseren en niet langer langs sectorale lijnen. De nieuwe cross-sectorale teams kunnen de samenhang tussen bedrijfsonderdelen en intra-concern-risico's op groepsniveau scherper in kaart brengen. Dit is van belang vanwege het continue proces van schaalvergroting, branchevervaging en internationalisering waardoor de risico's voor de instellingen steeds complexer en meer gedreven worden door gemeenschappelijke componenten (systeemrisico).

Convergentie in de aanpak van het toezicht is onder meer bereikt door samen te werken en van elkaar te leren. Een voorbeeld van synergie door kennisdeling is dat medewerkers die ervaring hebben opgedaan met Basel II zijn ingezet op Solvency II.

Verder zijn zeven expertisecentra opgericht voor de behandeling van cross-sectorale toezichtthema's, is in 2006 het risico-overleg gestart ter identificatie van toezichtbrede risico's en zijn vier focusgebieden gedefinieerd voor de kennisontwikkelingen op de diverse taakgebieden van DNB.

Het geïntegreerde prudentiële toezicht maakt ook een **verbeterde risicoanalyse** mogelijk. Voor verzekeraars en banken werd door DNB en PVK een eigen instrument gehanteerd om te komen tot een risicoanalyse van de onder toezicht staande instellingen, respectievelijk MARS (Model voor de Analyse van Risico's) en RAST (Risico Analyse Support Tool). Sinds begin 2006 zijn deze twee methodieken op geïntegreerde wijze doorontwikkeld in FIRM (Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode): één methodiek voor alle instellingen, waardoor de risicowaardering (solvabiliteitsrisico, integriteitsrisico, enz.) voor financiële conglomeraten nu integraal kan plaatsvinden.

De combinatie cross-sectoraal toezichthouder én centrale bank heeft de rol van DNB in internationale overlegorganen versterkt. Zo bekleedt DNB meerdere voorzitterschappen op diverse niveaus waaronder het Basel Comité, IWCFC en Joint Forum² en heeft het door DNB ontwikkelde Financieel Toetsingskader voor pensioenfondsen een voorbeeldfunctie vervuld bij de ontwikkeling van Solvency II.

² Basel Comité: Basel Committee on Banking Supervision (BCBS), internationale samenwerking op het gebied van banktoezicht

IWCFC: interim working committee on financial conglomerates, gericht op een coherente visie op groepstoezicht (financiële conglomeraten) in Europa.

Joint Forum: gericht op de cross-sectorale consistentie van het toezicht

Een praktisch voorbeeld van de vooraanstaande rol die DNB door de cross-sectorale verantwoordelijkheid op zich heeft kunnen nemen, is het werk van de Working Group on Economic Capital. De werkgroep, met vertegenwoordigers van DNB en onder toezicht staande instellingen, heeft onderzoek gedaan naar economische kapitaalmodellen voor financiële conglomeraten. Op basis van dit werk is recentelijk een boek³ onder eindredactie van DNB verschenen dat bij de Engelse uitgever in de top 3 van bestsellers op het vakgebied staat.

Verhoogde effectiviteit organisatie

Loopbaanperspectieven zijn door de fusie toegenomen; een aspect waarvan tijdens sollicitatiegesprekken is vastgesteld dat er een wervende werking van uitgaat. Doorstroomcijfers tonen ook aan dat werknemers volop gebruik maken van de geboden mogelijkheden (mogelijkheden die vooral gecreëerd worden via natuurlijk verloop). Een ontwikkeling die buitenstaanders weer aanzet een functie bij DNB te overwegen.

2.2 Vergroten efficiëntie

Zoals beoogd, heeft de fusie de efficiëntie van het toezicht op twee manieren vergroot. In de eerste plaats zijn de administratieve lasten van de onder toezicht staande instellingen verlaagd. In de tweede plaats hebben synergievoordelen een forse kostenbesparing in de eigen organisatie mogelijk gemaakt.

Verlaging administratieve lasten

Door het toezicht op financiële conglomeraten op instellingsniveau te organiseren en niet langer langs sectorale lijnen, hebben de conglomeraten nu nog maar te maken met één toezichtafdeling. Binnen die afdeling worden de te voeren gesprekken en te plegen onderzoeken op elkaar afgestemd. Dit leidt vanuit logistiek oogpunt tot een lastenverlichting voor de instelling.

Door de nieuwe methode voor risicowaardering (FIRM) kan de risicoanalyse voor bank-verzekeringconglomeraten nu integraal en op groepsniveau plaatsvinden, waarna het resulterende profiel maar door één toezichthoudende instantie met de instelling op groepsniveau hoeft te worden besproken. De fusie heeft hiermee geleid tot geïntegreerde en meer gerichte contacten.

De met de fusie beoogde lastenverlichting in de rapportages voor verzekeraars en banken wordt zoveel mogelijk doorgevoerd in combinatie met andere wijzigingen (bijvoorbeeld uit hoofde van veranderende regelgeving). Dit voorkomt hoge nalevingkosten omdat de te rapporteren gegevens niet twee keer na elkaar wijzigen. Een voorbeeld betreft de staten voor verzekeraars waar lastenverlichting is gecombineerd met de aanpassingen van de staten in verband met de invoering van de Wet op het financieel toezicht. Hierbij wordt per 1 januari 2007 een lastenverlichting van ca. EUR 6,1 miljoen gerealiseerd voor levens- en schadeverzekeraars.^{4 5}

³ Economic capital modelling: concepts, measurement and implementation. Edited by Iman van Lelyveld. London: Risk Books, 2006. - 202 p. - ISBN: 1-904339-39-5.

⁴ Van deze verlichting maakt € 3,7 miljoen onderdeel uit van de beoogde lastenverlichting van het prudentieel deel van de Wet op het financieel toezicht; € 2,4 miljoen aan lastenverlichting is hier, mede naar aanleiding van de consultatie van de sector, bovenop nog gerealiseerd.

⁵ Zie voor een gedetailleerde uitwerking van deze administratieve lastenverlichting de toelichting bij de *Regeling staten financiële ondernemingen Wft, Stcrt. 2006, 249*.

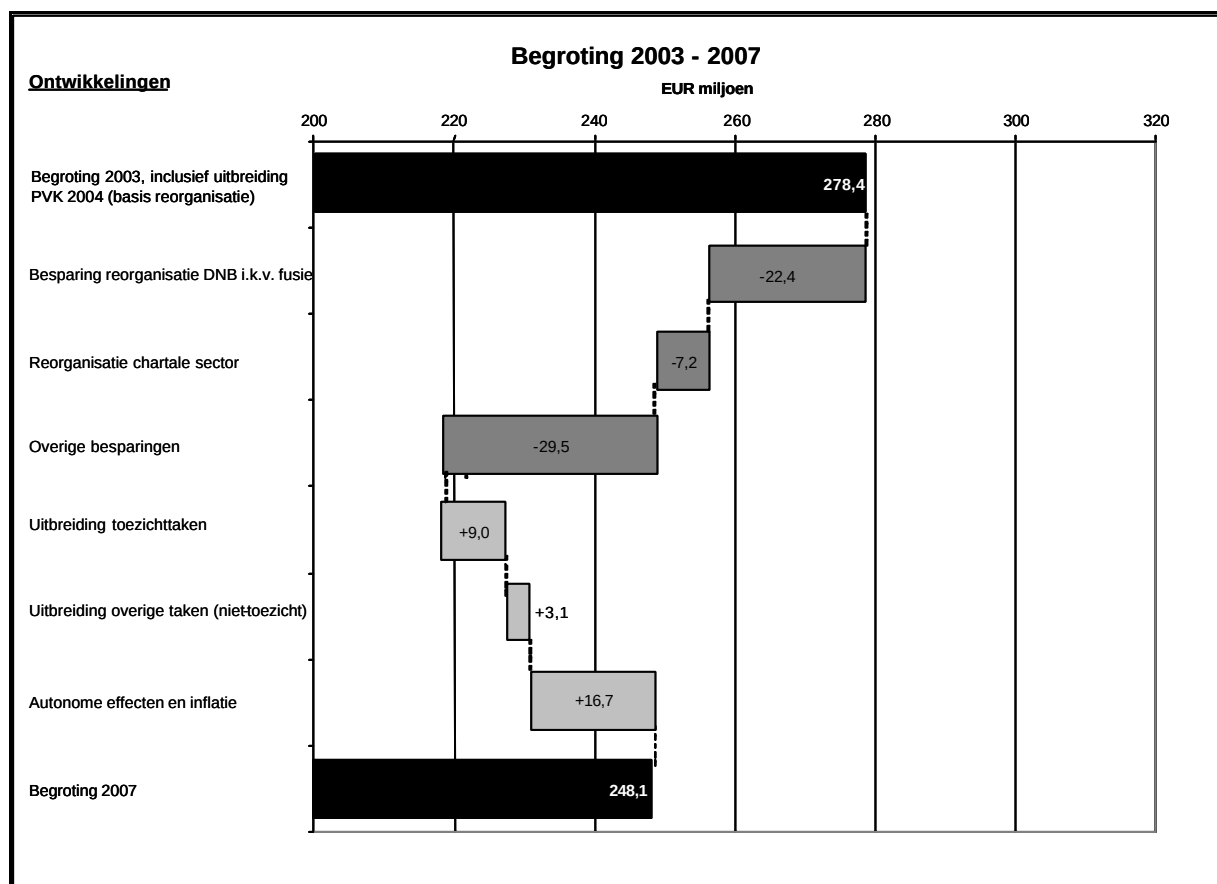
Ook de verdere (verbetering van) digitalisering van de rapportages – zoals de overstap naar het gebruik van de internet applicatie e-Line DNB – is een manier waarop DNB de lasten voor instellingen probeert te verlichten.

Samenvattend betekent dit dat de totale lastenverlichting een combinatie is van enerzijds de gevolgen van de fusie en anderzijds het efficiënt en doelgericht aansluiten bij komende veranderingen in de regelgeving. Deze combinatie leidt tot een aanzienlijke administratieve lastenverlichting, welke ruim uitstijgt boven de beoogde reductie van € 1,2 mln.

Kostenbesparing in de eigen organisatie

In de periode 2003 t/m 2007 zijn de begrote kosten van DNB/PVK gedaald met in totaal € 30,3 mln. De efficiëntievoordelen van de fusie voor heel DNB bedragen € 22,4 mln. Het gaat hierbij om een structurele besparing waarvan het bedrag naar verwachting op termijn verder oploopt tot uiteindelijk € 24,0 mln. Het leeuwendeel van de besparing is gerealiseerd via de reductie van formatieplaatsen. Deze reductie heeft zich voornamelijk bij de ondersteunende werkzaamheden voorgedaan. De kosten van ondersteuning zijn met ruim 20% gedaald. Van de DNB-brede efficiëntievoordelen die door de fusie van DNB en PVK zijn gerealiseerd, is een bedrag van ongeveer € 8 miljoen toe te rekenen aan de toezichttaken.

De besparingen uit hoofde van de fusie passen in een breder streven van DNB om de kosten structureel te verminderen. Zo heeft DNB via een versobering van de pensioenregeling haar lasten verder omlaag gebracht. In onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de begroting voor heel DNB tussen 2003 en 2007.



Het streven van DNB om de kosten structureel te verminderen heeft ertoe geleid dat in de periode van 2003-2007 de reële toezichtkosten zijn gedaald: de cumulatieve inflatie bedroeg 7%, terwijl de kosten slechts 5% zijn gestegen (van € 91,8 naar € 96,8). Dit ondanks nieuwe toezichttaken welke € 9,0 miljoen bedragen (o.a. toezicht op zorgverzekeraars).

2.3 Verstevigen van de greep op de financiële stabiliteit

Door de fusie heeft het toezicht geprofiteerd van de kennis over financiële stabiliteit en heeft tevens het financiële stabiliteitsbeleid geprofiteerd van de verkregen inzichten in risico's voor verzekeraars en pensioenfondsen.

Zo worden macro-inzichten vanuit de centrale bank (bijvoorbeeld verkregen door het gebruik van scenario's en stresstesten bij de beoordeling van de schokbestendigheid van de instellingen) meegenomen in het toezicht. DNB toetst verder voortdurend of actuele ontwikkelingen in de economie of op de financiële markten een risico vormen voor de Nederlandse financiële instellingen. Zo is recent door een multidisciplinair team het risico onderzocht van een aanhoudend lage rente voor de vermogenspositie van levensverzekeringsmaatschappijen.

Ook omgekeerd wordt informatie vanuit instellingsniveau gebruikt om het inzicht in macro ontwikkelingen te verbeteren.

Een voorbeeld van effectiever financieel stabiliteitsbeleid door inzicht in risico's vanuit de cross-sectorale toezichtrol van DNB is het Overzicht Financiële Stabiliteit (OFS) dat sinds december 2004 halfjaarlijks wordt opgesteld. In ruim de helft van de gevallen blijken de geformuleerde beleidsoverwegingen zowel op het terrein van de centrale bank als de toezichthouder te liggen, in de zin dat ze zowel de stabiliteit van de financiële sector als geheel als ook die van individuele instellingen bevorderen (zoals risico's en richtlijnen op het terrein van beleggingen in hedge-funds en private equity, gedragscode hypotheek en business continuity planning).
